

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України
«Про затвердження змін до Порядку, умов та строків розроблення і
проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв
оцінювання результатів»

1. Мета

Метою розробки проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження змін до Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів» (далі – проєкт наказу) є визначення єдиного порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту (далі – ЄДКІ) та критеріїв оцінювання результатів для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за різними ступенями, у тому числі, встановлення єдиних, оптимальних умов (вимог) для проведення об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (далі – ОСП(К)І).

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт наказу розроблено Міністерством охорони здоров'я України відповідно до Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 (далі – Порядок № 334), Порядку атестації здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 (далі – Порядок № 497), пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90).

Підготовка майбутніх лікарів та інших спеціалістів галузі знань 22 «Охорона здоров'я» завжди є важливою і з кожним роком Україна вживає все більше заходів для максимальної адаптації освітнього процесу і студента-медика до реалістичних випадків, з якими повинен працювати кваліфікований працівник сфери охорони здоров'я. Така адаптація здійснюється, зокрема, і в частині методів оцінювання знань здобувачів освіти, у тому числі шляхом проведення практичного (клінічного) іспиту та виконанням тестових завдань.

Зважаючи на те, що заклади освіти здійснюють підготовку здобувачів різних рівнів освіти в межах однієї спеціальності галузі знань 22 «Охорона здоров'я» (наприклад, фахових молодших бакалаврів, бакалаврів та магістрів

зі спеціальностей «Медсестринство», «Технології медичної діагностики та лікування», «Фармація», тощо), виникла нагальна потреба у визначенні єдиних вимог та підходів до порядку, умов та строків розроблення і проведення ЄДКІ та критеріїв оцінювання результатів для здобувачів різних рівнів/ступенів освіти, а саме: фахової передвищої освіти, вищої освіти – бакалаврів та магістрів.

З урахуванням того, що ЄДКІ, як законодавчо встановлена основна форма атестації магістрів галузі знань 22 «Охорони здоров'я», вже успішно функціонує виконуючи функцію контролю за якістю підготовки здобувачів відповідно до вимог Порядку № 334 та Порядку № 497, та з метою уникнення розмноження нормативно-правових актів, Міністерством охорони здоров'я України необхідно внести зміни до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250, положеннями, які регулюватимуть необхідні питання проведення ЄДКІ, у тому числі, для здобувачів фахової передвищої освіти та вищої освіти – бакалаврів.

Так, відповідно до пункту 14 Порядку № 497, умови проведення, строки розроблення завдань та критерії оцінювання результатів ЄДКІ за спеціальністю/групою спеціальностей затверджуються державними органами, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти та/або які відповідають за формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері (далі – відповідальні державні органи). Згідно з Переліком спеціальностей, за якими атестація здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497, відповідальним державним органом за проведення кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» визначено Міністерство охорони здоров'я України.

Ще одним надзвичайно важливим питанням, регулювання якого пропонується забезпечити проектом наказу, є встановлення єдиних вимог до проведення ОСП(К)І, який є компонентом ЄДКІ.

Так, якісне і результативне проведення ОСП(К)І вимагає відповідного приміщення, технічних засобів, наприклад, фантомів, моделей, муляжів, тренажерів, віртуальних симуляторів тощо, кваліфікованих фахівців (інструкторів), які зможуть не лише користуватися відповідними технічними засобами, а і навчати студентів моделювати процеси, клінічні ситуації та інші аспекти професійної діяльності працівників сфери охорони здоров'я за допомогою таких симуляційних засобів.

Окрім того, перед закладами вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» стоїть завдання оцінити практичні навички, уміння і знання, засновані на реалістичному моделюванні, імітації клінічної ситуації або окремо взятої фізіологічної системи при складанні ОСП(К)І.

Для спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я», здобуття яких додатково регулюється багатьма нормативно-правовими актами, які чітко визначають вимоги допуску до професії, дуже важливим є визначення загальної рамки щодо підходів до організації та проведення ОСП(К)І.

Більш того, відповідно до пункту 2 Порядку № 334 кожен компонент ЄДКІ, отже і ОСП(К)І, здійснюється за принципом єдності методики оцінювання результатів.

Так, наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250, врегульовано загальні питання щодо порядку, умов та строків розроблення ОСП(К)І, проте, як показала практика, заклади вищої освіти, які проводять такий іспит стикаються з багатьма труднощами при підготовці до іспиту та при його складанні; у більшості закладів відсутня відпрацьована концепція складання ОСП(К)І, не забезпечені організаційні моменти використання симуляційних методів навчання, відсутній єдиний підхід до оцінювання ОСП(К)І (що унеможливорює об'єктивний і справедливий розподіл в інтернатуру) тощо. В результаті наведеного, заклади вищої освіти, готуючи здобувачів освіти за однією і тією ж спеціальністю, одним і тим же стандартом освіти, застосовують абсолютно різні підходи до складання ОСП(К)І.

Неодноразово на робочих зустрічах, заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» висловлювалися щодо необхідності визначення МОЗ єдиних, оптимальних підходів щодо організації та проведення ОСП(К)І та організації використання симуляційних методів навчання у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Таким чином, усе вище наведене обґрунтовує необхідність розробки даного проекту наказу.

3. Основні положення проекту акта

Проектом наказу пропонується:

доповнити Порядок, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 лютого

2019 року № 419, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 березня 2019 року за № 279/33250:

визначенням єдиного порядку, умов та строків розроблення і проведення ЄДКІ та критеріїв оцінювання результатів для осіб, які здобувають освіту за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за різними ступенями/рівнями – для здобувачів фахової передвищої освіти, вищої освіти – бакалаврів та магістрів;

встановленням єдиних, стандартизованих умов (вимог) для проведення та оцінювання ОСП(К)І у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

4. Правові аспекти

Нормативно-правовими актами, які містять підстави для прийняття проекту наказу є:

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про вищу освіту»;

Закон України «Про фахову передвищу освіту»

постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 року № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;

постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту наказу не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект наказу потребує проведення публічних консультацій.

Проект наказу не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, тому не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи інших відповідних органів місцевого самоврядування, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект наказу не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект наказу потребує погодження з Міністерством освіти і науки України, Державною регуляторною службою України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національною поліцією України.

Проект наказу потребує здійснення державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проекті наказу відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проект наказу не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Мінцифри про проведення цифрової експертизи, у зв'язку з тим, що проект не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування і використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання адміністративних послуг.

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту наказу не матиме негативного впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Реалізація проекту наказу матиме позитивний вплив на підготовку медичних кадрів, зокрема, шляхом встановлення єдиних вимог до підготовки, проведення та всіх компонентів ЄДКІ та ОСП(К)І, стандартизації їх оцінювання.

Вплив на інтереси зацікавлених сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації наказу на заінтересован у сторону	Пояснення очікуваного впливу
Заклади вищої та фахової передвищої освіти, що здійснюють підготовку у галузі знань 22 «Охорона здоров'я»	Позитивний	Заклади вищої та фахової передвищої освіти матимуть загальні вимоги, рекомендації щодо проведення ЄДКІ для здобувачів різних рівнів/ступенів освіти; отримають основні вимоги до розроблення та змістовного наповнення внутрішніх положень про організацію та порядок проведення ОСП(К)І та, відповідно, здійснюватимуть підготовку та атестацію здобувачів вищої та фахової передвищої освіти згідно даних положень
Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я»	Позитивний	Здобувачі вищої та фахової передвищої освіти знатимуть порядок, умови та критерії оцінювання компонентів ЄДКІ; складатимуть ОСП(К)І за єдиними підходами та обов'язково проходитимуть апробацію ОСП(К)І, що відповідно дозволить здобувачам більш детально та завчасно ознайомитися з умовами проведення ОСП(К)І та більш якісно підготуватися до іспиту

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«__» _____ 2024 року